

5. toukokuuta 2020

Asiantuntijalausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle liittyen valtioneuvoston selontekoon julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024 huomioiden erityisesti VTR-rahoitus ja koronaepidemian vaikutukset/tarpeet

Suomi on hallituksen, STM:n, THL:n ja monen muun toimijan yhteistyönä tehnyt erinomaista työtä koronaviruspandemian rajoittamisessa ja sen synnyttämien yhteiskunnallisten haittojen torjumisessa. Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä oli valtioneuvoston myöntämä merkittävä lisäresurssi THL:lle, josta enintään 6 000 000 euroa tuli käyttää "laaja-alaiseen tutkimuskonsortioon liittyen koronaviruksen aiheuttaman epidemian tutkimukseen, erityisesti pikadiagnostisten menetelmien kehittämiseen ja immunitetin synnyn tutkimiseen sekä sitä koskevan kansallisen seurantajärjestelmän luomiseen".

Tämä resursointi on todennäköisesti vaikuttanut myönteisesti epidemiatilanteen arviointiin, mikä on mahdollistanut vaikuttavien rajaamistoimien toteuttamisen ja vastaavasti antaa pohjaa päätettäessä niistä luopumisesta.

Viitaten tuoreisiin THL:n arviointeihin epidemian kehittymisestä on selvää, että vaikea tilanne ei ole ohitse vielä pitkään aikaan. Rajaamiskeinoin on epidemian kehittymistä saatu hillittyä, mutta taudin selättäminen vaatii biolääketieteellisiä läpimurtoja erityisesti hoidon ja prevention suhteen.

Tämän perusteella katson, että jatkossa julkisia varoja tulisi varata erityisesti epidemian vaikutusten minimoimiseen tutkimuksellisin ja bioteknologisin keinoin. Näen erinomaisena avauksena, että rokotetutkimukseen esitetään lisättäväksi pysyvästi 1,5 miljoona euroa, oletettavasti tarkoittaen kansallista rokotetutkimusta ja mahdollista kansallista rokotetutkimuskeskusta.

Tämän lisäksi pidän tärkeänä, että rahoitusta varattaisiin, vastaavasti kuin tehtiin epidemiatilanteen seurannan tukemiseksi, **rokotetutkimuksen lisäksi myös muiden hoito- ja preventiomenetelmien kehittämiseen**. Rahoituksen mahdollisimman vaikuttavan käytön turvaamiseksi voidaan luoda laaja-alainen kansallinen tutkimuskonsortio, joka koostuisi THL:n jäsenten lisäksi relevanteista yliopistojen ja muiden tutkimusorganisaatioiden asiantuntijoista. Näin voitaisiin saada yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa toimivat tutkimusryhmät toimimaan koordinoitusti yhdessä yhteisellä rahoituksella laaja-alaisesti päätettyjen hankkeiden edistämiseksi. Hankkeet voisivat liittyä esimerkiksi bioteknologisten tuotteiden tai rokotteiden valmistamiseen sekä uusien hoitomuotojen testaamiseen.

Yliopistoilla ja tutkimuslaitoksilla on jo nyt toimiva yhteistyö THL:n, Suomen bioteknisen teollisuuden ja diagnostisten yritysten kanssa. Luomalla yhteinen konsortio, saadaan yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tuotettu tieto, reagenssit, tutkimusmateriaalit, potilasnäyteaineistot ja muu tutkimusaineisto entistä koordinoitummin THL:n, STM:n ja Suomen terveydenhuollon toimijoiden käyttöön. Näin voidaan välttää päällekkäistä ja kilpailevaa työtä, koordinoida tutkimus- ja kehitystyö kansallisesti ja ohjata myös yliopistojen ja tutkimuslaitoksen jo käytössä olevaa koronaviruspandemiaan kohdistuvaa tutkimus- ja kehityspanosta paremmin yhteiskunnan hyödyksi.

Koronapandemia ei ole vähentänyt muidenkaan sairauksien tutkimuksen merkitystä. Vaikuttava ja kustannustehokas terveydenhoito vaatii tutkittuun tietoon perustavia hoitokäytäntöjä. Tämän vuoksi yleisesti jaettava VTR-rahoitusta ei tule vähentää, mutta lisäksi olisi tärkeää kohdentaa mieluiten kansallisesti kilpailtua VTR-rahoitusta koronapandemian aiheuttamien sosiaali- ja terveyshaittojen tutkimukseen, ennaltaehkäisyyn ja hoitoon. Erityisen merkityksellistä tämä olisi seuraavien 2-3 vuoden aikana.

Mika Rämetsä

Johtaja, Rokotetutkimuskeskus, Tampereen yliopisto

Lastentautiopin professori, Oulun yliopisto

Kokeellisen immunologian professori, Tampereen yliopisto

Mika.ramet@uta.fi

+358-50-433 6376